

Til:

Direktoratet for byggkvalitet (DIBK)

HØRINGSSVAR TIL ØKT FLEKSIBILITETSKRAV I TEK

Det vises til forslag til endringer i tekniske krav til byggverk (byggeteknisk forskrift) sendt på høring 13. februar 2018.

Fortum Oslo Varme produserer og distribuerer fornybar fjernvarme i Oslo-regionen. Selskapet sørger for trygg og miljøvennlig behandling av restavfall som ikke kan eller bør materialgjenvinnes, og gjenvinner energien fra avfall og andre miljøvennlige ressurser for å produsere fjernvarme og elektrisitet. Fortum Oslo Varme er den største leverandøren av fjernvarme her hjemme, og står for 36 prosent av all fjernvarme generert i Norge. Fortum Oslo Varme eies i fellesskap av Fortum og Oslo kommune.

Oppsummering av våre synspunkter

Fortum Oslo Varme AS (heretter FOV) mener det er riktig at det stilles krav til energifleksible varmesystemer for store bygg. I høringsnotatet foreslås det en økning fra 60 % til 80 % i bygninger med større areal enn 1000 m².

FOV er positive til den retningen som nå signaliseres, men for å sikre en reell energifleksibilitet, slik Stortinget og regjeringens intensjon er, mener FOV at kravene bør skjerpes ytterligere. FOV foreslår derfor at bygninger med oppvarmet BRA over 500 m² skal ha energifleksible varmesystemer, og at disse systemene skal dekke minst 90 % av netto oppvarmingsbehov. For boliger skal romoppvarming i badet rom dekkes av det fleksible oppvarmingssystemet.

Vi mener det også er viktig at krav til energifleksibilitet er løftet fra veileder til forskrift.

Våre standpunkter begrunnes nærmere i teksten nedenfor.

Energifleksibilitet i store bygg – viktig for energisystemet, kunden og samfunnet

Energikrav i bygg skal stimulere til effektiv utnyttelse av ressurser ut fra et samfunnsmessig perspektiv. Byggene bygges for minst 60 - 80 års levetid¹. Gjennom energifleksible oppvarmingsystemer i bygg åpner man opp for både innovasjon, ny teknologi og høy ressurseffektivitet gjennom byggets levetid, og det vil være svært kostnadseffektivt å implementere dette når bygget bygges.

En fleksibel oppvarmingssektor gir mange gevinster:

1) Byggforskserien, nr. 700.320. Intervaller for vedlikehold og utskifting av bygningsdeler

2) Multiconsult, Energibruk i nye leiligheter, rapport 01, april 2018, dokumentkode:125320-RIEN-RAP-002

Vår saksbehandler

Jon Iver Bakken/Cato Kjølstad

Dato: 11.05.2018

Vår ref: 18/00038

Deres ref: 18/1317

Deres

Tlf. 98 22 10 01, e-post: cato.kjolstad@fortum.com

13.02

- Energisystemet som helhet blir mer variert og robust.
- Det muliggjør kostnadseffektiv utnyttelse av lokale energiresurser som ellers ville gått tapt, herunder lokale varmpumper, energigjenvinning av restavfall, spillvarme fra datahaller, spillvarme fra kloakk, bioenergi etc.
- Bruk av lokale energiresurser bidrar på sin side med å frigjøre verdifull kraft til bl.a. transportsektoren, samt at det bidrar til en verdifull avlastning av kraftnettet (og dermed redusert behov for forsterkninger over tid)

Minstekrav til energifleksibilitet

FOV mener at arealgrensen for krav til energifleksibilitet derfor bør settes til 500 m² slik det var i tidligere versjoner av TEK. Grunnene til dette er at fleksibiliteten i hele energisystemet på denne måten blir enda større, jfr. argumentene over. En grense på 500 m² vil også gjøre markedet for energifleksible (vannbårne) løsninger større og mer moden, og dette er viktig for å sikre at det blir god tilgang på gode og kostnadseffektive løsninger.

FOV mener videre det er helt avgjørende at kravet til energifleksibilitet økes betydelig for å sikre en reell energifleksibilitet, slik intensjonene til Stortinget og Regjeringen er. Dagens krav medfører at bygg kan prosjekteres og bygges med direktevirkende elektrisitet (panelovner og varmekabler), med kun et sentralt tappevannssystem som defineres som energifleksibelt. For å sikre tilstrekkelig energifleksibilitet foreslår FOV at kravene settes til 90 % av netto varmebehov, altså en ytterligere skjerping av det som er foreslått. Da vil det fortsatt være rom for bruk av direktevirkende elektrisitet på plasser der en fleksibel oppvarmingsstruktur ikke er hensiktsmessig, men er allikevel ikke så høyt som det i praksis var tidligere i TEK (§ 14-8) i områder med fjernvarmekonsesjon. Dette bør være en realistisk løsning som ivaretar mange hensyn.

Baderom i boliger

FOV ønsker videre at TEK med veiledere, i tillegg til en definert prosentandel av oppvarmingsbehovet, også må ha et eksplisitt krav som regulerer hva som skal dekkes av det energifleksible oppvarmingsystemet i boliger. Årsaken er at normerte beregninger i henhold til dagens NS 3031:2014 underestimerer betydelig det reelle oppvarmingsbehovet i baderom. I følge rapport fra Multiconsult² så kan en normert beregning av andel av oppvarmingsbehovet til et baderom være så lavt som 2 %, mens om man antar mer realistiske temperaturnivåer, fuktmengder og luftmengder på det samme badet, så stiger dette til over 20 %. "Dette viser at baderom i virkeligheten står for en vesentlig større andel av totalt varmebehov enn en standardisert TEK-beregning tilsier." Det er derfor viktig at dette kommer tydelig frem i forskriftsteksten, § 14-4, 2. ledd.

1) Byggforskeren, nr. 700.320. Intervaller for vedlikehold og utskifting av bygningsdeler

2) Multiconsult, Energibruk i nye leiligheter, rapport 01, april 2018, dokumentkode:125320-RIEN-RAP-002

Oppfølging av stortingsvedtak

FOV konstaterer at høringsforslaget ikke følger opp stortingets vedtak 642 og 644 fra mai 2016, som er utgangspunktet for høringen (jmf Innst. 275 S (2017–2018)). Vi vil spesielt peke på vedtak 642 der stortinget ber om en «lokaldemokratiparagraf» i forskriften, som sikrer at bygninger i områder hvor kommunen har vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarme faktisk tilrettelegges for å kunne benytte fjernvarme. For å oppnå dette, ber vi derfor om at forskriftens § 14-4 suppleres med et nytt ledd (5) med følgende ordlyd:

(5) Der hvor kommuner har vedtatt tilknytningsplikt til fjernvarme skal det kommunale vedtakets arealgrense gjelde for denne forskriftens krav om energifleksible varmesystemer.

Avsluttende kommentarer

Det har de siste årene inntruffet for mange endringer i byggteknisk forskrift, TEK. FOV ber nå om at de fremlagte endringer med krav til energifleksibilitet kan implementeres fra 1. januar 2019 og ytterligere endringer minimeres så sterkt som mulig. Vi mener en slik tilnærming vil gi en sterkere grad av forutsigbarhet både for kunder, byggherrer, entreprenørselskaper, underleverandører og energiselskaper.

For eventuelle spørsmål eller kommentarer kan undertegnede kontaktes, cato.kjolstad@fortum.com eller jon.iver.bakken@fortum.com.

Vennlig hilsen
Fortum Oslo Varme AS

Cato Kjølstad/s/

Jon Iver Bakken/s/

1) Byggforskserien, nr. 700.320. Intervaller for vedlikehold og utskifting av bygningsdeler

2) Multiconsult, Energibruk i nye leiligheter, rapport 01, april 2018, dokumentkode:125320-RIEN-RAP-002